

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ОСОБИСТІСНИЙ РОЗВИТОК СТУДЕНТІВ

Слободянюк Анатолій, Косарев Антон, Косарева Лариса

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В статті визначені риси, що характеризують сприйняття об'єктів кіберпростору та ролі, які відіграє Інтернет-середовище в розвитку ментальної моделі світу сучасного студентства.

Abstract

The article presents some features, that characterize the perception of cyberspace objects, and roles, that internet environment plays in the development of mental model of the world of modern students.

Вступ

Світова мережа Інтернет вже більше десяти років знаходиться в центрі уваги психологів, педагогів, соціологів, лінгвістів, культурологів. Із системи передачі протоколів даних Інтернет перетворився на одне з середовищ існування сучасної людини, потужний засіб комунікації і навіть окрему культурну течію. Для з'ясування цього питання розглянемо та проаналізуємо різні погляди на вивчення феномену Інтернет-середовища сучасними науковцями [1].

Сутність проблеми полягає в тому, що інформаційні технології, являючи собою потужний фактор розвитку суспільства, чинять істотний вплив на стиль мислення людини, на особливості її світосприйняття та спосіб спілкування.

Інтернет розглядається як частина інформаційних технологій, які мають істотний вплив на стиль мислення людини, її спосіб спілкування та особливості світосприйняття. Причину такого впливу можна вбачати через появу психічних функцій, що характеризуються роботою зі знаками та знаковими системами.

Протягом тривалого часу, в епоху радянських часів, в технічних вищих навчальних закладах України та й Росії панувала ситуація, коли в навчальних планах майже не знаходилося місця соціальним та гуманітарним дисциплінам, а оптимальна модель підготовки майбутніх фахівців інженерно-технічного профілю передбачала засвоєння головних чиним спеціальних знань. Поява та широке розповсюдження комп'ютерної техніки зробило своєрідну революцію в системі засобів масової інформації. Сьогодні Інтернет та інші форми електронної інформації активно впливають на масову свідомість [2].

Віртуальний простір надає широкі можливості для інформаційного пошуку та моделювання, творчості та різнобічної самопрозентації, для знайомства з внутрішнім світом іншої людини та випробування нових способів міжособистісної взаємодії[3]. З огляду на цей факт, стає актуальною проблема вивчення впливу інформаційних технологій на особистісний розвиток студента.

В ході даного соціологічного дослідження було опитано 17 респондентів. Серед них 16 (94%) - представників чоловічої статі і 1 (6%) – представників жіночої статі. Віком 20 років – 8 осіб (47%), 21 рік – 9 осіб (53%). Дослідження проводилось серед студентів факультету інформаційних технологій (ФІТКІ) за спеціальністю «комп'ютерна інженерія», тобто активних користувачів Інтернет-середовища.

Дослідження дало такі результати. Так, на питання актуальності впливу інформаційних технологій студенти оцінили за середнім рівнем актуальності – 3,9 за

Інформаційні технології та Інтернет у навчальному процесі та наукових дослідженнях

п'ятибальною шкалою (1 – не актуальна, 5 – актуальна). Це свідчить про те, що світова мережа Інтернет, можна сказати, сприймається сучасними студентами, активними користувачами, як шар повсякденної реальності.

Інтернет – середовище для активних користувачів відіграє такі максимальні ролі: як інформаційна база, відповіло - 64,7 % респондентів, як модель сучасного світу - 41,7% респондентів, як засіб пізнання - 35,29% респондентів, як занурення в невідомий світ - 35,29 респондентів.

На питання «Які, на Вашу думку, мотиви характеризують мотиваційну спрямованість активних користувачів» 76% респондентів відповіли – пізнавальний, 71 % - комунікативний та ігровий, 53% респондентів віддали свій голос за діловий мотив, 41% респондентів сподіваються спрямувати свої інтереси на комерційні мотиви, для 35 % респондентів мотив самореалізації відіграє найважливішу роль. Це говорить про те, що незважаючи на той факт, що переважна більшість студентів (71%) надає перевагу ігровому мотиву, більше половини опитаних (76% та 53 %) зазначили велику роль пізнавальному та діловому мотивам.

Спрямованість своїх інтересів в кіберпросторі розділились респондентами таким чином. 59% активних користувачів віддали свої голоси за «займаюсь особливою перепискою», 53% респондентів – «отримую поштові розсилки» та «вивчаю іноземні мови», 35% респондентів - «підтримую домашню сторінку в Інтернеті» та « розміщую свою творчу продукцію», 29% респондентів - «я є читачем електронних бібліотек», 23% респондентів – «займаюсь електронним бізнесом», 12% респондентів – «комплектую домашні бібліотеки», 6% респондентів – «оформлення різних документів».

Чи вважають студенти проблему комп'ютерної залежності небезпечною? На це питання відповіді розділилися, що стало несподіванкою для нашого дослідження. Так, 53% відсотків студентів вважає, що залежність існує і є небезпечною. 47% студентів висловились, що проблеми адикції не існує. На нашу думку, цей досить високий відсоток студентів, які не вважають проблеми залежності ми отримали в зв'язку з тим, що опитувані студенти є активними користувачами Інтернет – середовища. Вони завжди виконують конкретну задачу в кіберпросторі і в більшості випадків їх діяльність не є стихійною. Тому можна припустити, що серед активних користувачів кіберпростору буде менший відсоток студентів, які вважають проблему комп'ютерної залежності небезпечною.

Цінність навчання на факультеті, на нашу думку, має суттєве значення для студентів. Щоб з'ясувати в чому студенти інформаційних технологій вбачають цінність навчання на факультеті, їм було запропоновано відповісти на питання « Особисто для Вас, в чому Ви вбачаєте цінність навчання на факультеті інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії ?» за шкалою (1 – найменш впливова цінність, 5 – найбільш впливова цінність). Ми отримали такі результати. Найбільшу цінність студенти вважають « робити крок до самостійного життя» - 4,6; «навчатись та працювати паралельно» з коефіцієнтом – 4.; « бути освіченим, розкрити себе» - 3,9; «отримання стипендії» - 3,8; «навчатись вчитись» та «перспектива знайти роботу» - 3,7; « навчитись спілкуванню, знайти нових друзів» - 3,3; «отримання диплому» - 3,2.

Визначення позитивного чи негативного забарвлення в ментальній моделі сучасного користувача кіберпростору з'ясувало, що 53% респондентів, в цілому, визначає світ як позитивний - «цікавий, радісний, сповнений сенсом, хоча і є негативні моменти, присутні в його житті»; 41% респондентів визначили нейтральним емоційне забарвлення; 6% респондентів – негативний – «світ я уявляю ворожий, безжалісний, несправедливий». На нашу думку, досить велика кількість відповідей нейтрального забарвлення (41%) та 6% - негативного пов'язана з тим, що перед студентами четвертого курсу стоять проблеми пошуку роботи, написання диплому, можливо для когось зміна спеціалізації

після «бакалаврату», вступ до магістратури – а це все нові і нові випробування для молодшої людини.

Життєва позиція, що визначає прагнення людини бути чи не бути суб'єктом свого життєвого світу, ми з'ясували, пропонуючи питання «Ваша, особисто, життєва позиція». 88% респондентів віддали свої відповіді за активну позицію « здатність впливати на життєвий світ, робити добро». Пасивну позицію – 12% респондентів, розділили як « нездатний впливати на власний життєвий світ, відчуваю безпорадність, необхідність підкорюватись обставинам».

На питання « На Вашу думку, які фактори чинять найбільший вплив на ментальну модель людини ? », респонденти оцінювали за 5-ти бальною шкалою (1 – найменший вплив, 5 – найбільший вплив). «Соціальне середовище» - 4,29; «політичний лад» - 4,05; «національність» та «сім'я» - 3,94; « економічний лад» - 3,82; « країна, в якій живе людина» - 3,76; «епоха» - 3,58.

На питання «Що є ціннісним та корисним у досвідчених користувачів комп'ютерних технологій?» респонденти дали такі відповіді: «Розвиток інтелекту» студенти оцінили на 4,35; «розвиток пам'яті» на 4,05; « можливості для творчості» - 4. ; «активна життєва позиція» - 3,82; « домінування рис допитливості, розкутості» - 3,76; «орієнтація на досягнення успіху» - 3,52; «домінування ділових якостей» - 3,35. Це говорить про те, що Інтернет-середовище є не тільки середовищем вільного спілкування пізнання, реалізації різних інтересів, а і приносить безперечно особистісну користь в розвитку особистості активного користувача.

Висновки

Отже, в результаті проведеного соціологічного дослідження «Вплив інформаційних технологій на особистісний розвиток студента» нами була підтверджена гіпотеза про те, що з урахуванням специфіки діяльності активних користувачів, тобто студентів інформаційних технологій, Інтернет-технології на сучасному рівні розвитку формують середовище життєдіяльності; являючи собою інформаційну базу, модель сучасного світу, засіб пізнання та занурення в невідомий світ.

Список використаних джерел:

1. Слободянюк А.В. Значення соціології як науки та навчальної дисципліни в сучасному українському суспільстві //Гуманізм та освіта. Збірник матеріалів X Міжнародної науково-практичної конференції, м. Вінниця, 14-16 вересня 2010 р. – Вінниця, 2010.- С. УДК 316.6.

2. Минаков А.В. Некоторые психологические свойства Интернет как нового слоя реальности: [Електронний ресурс]/ А.В. Минаков. - Режим доступу: www.vspu.ac.ru/vip/index.html

3. Кузнєцова І.В. Технології створення розвивального середовища в мережі Інтернет: Навчально-методичний посібник.- Кіровоград. «Код», 2009.- с.23.